

Projekt ma dwa zasadnicze cele. Pierwszym jest ustalenie i porównanie, w jaki sposób sądy wybranych państw dokonują aktualizacji znaczenia przepisów prawa, to jest, dostosowują ich treść do zmieniających się okoliczności. Porównane będą trzy państwa: Polska, Hiszpania i Irlandia. W Polsce nie ma przepisu, który wprost regulowałby kwestię aktualizacji znaczenia. W Hiszpanii obowiązuje przepis, który nakazuje sądom uwzględnianie realiów społecznych w momencie stosowania prawa, zaś w Irlandii obowiązuje przepis, który szczegółowo reguluje kwestię wykładni w zmieniających się okolicznościach. Przyjmowane w porównywanych krajach rozwiązania mają więc różny status. Drugim celem jest określenie, jakie są konsekwencje sformułowania dyrektyw aktualizacji o takiej a nie innej treści i w takiej a nie innej formie (w formie przepisów albo w formie ustalonej praktyki orzeczniczej): przede wszystkim, jak dokonywanie sądowej aktualizacji znaczenia wpływa na pozycję prawodawcy i sądów w świetle zasady trójpodziału władz i jaki ma wpływ na realizację zasady pewności prawa. Dynamicznie zmieniające się okoliczności wpływają na sposób rozumienia przepisów. Niekiedy konieczna jest aktualizacja, np. trzymając się ściśle historycznej intencji, w świetle Dangerous Weapons Act [ustawy o broni niebezpiecznej] z 1840 r. nie moglibyśmy uznać bomby atomowej za broń niebezpieczną. Niektóre przepisy uchwalone przed 1989 r., w sytuacji niedoboru usług i towarów w Polsce, miały na celu ochronę konsumenta, obecnie muszą być interpretowane dynamicznie. Ustawodawca nie jest w stanie przewidzieć wszystkich scenariuszy, ale prawo powinno być skuteczne. Mimo to sądowa aktualizacja bywa uznawana za kontrowersyjną. "Przestarzała" regulacja może być wynikiem zaniedbania, ale może też być świadomą decyzją ustawodawcy i w takiej sytuacji dostosowywanie prawa do nowych okoliczności jest wkraczaniem w funkcję ustawodawcy. Reguły, którymi posługują się w tym zakresie sądy są nazywane w projekcie regułami aktualizacji. Sądy muszą podjąć trzy decyzje: ocenić, czy zmiana w danym zakresie nastąpiła, stwierdzić wpływ tej zmiany na znaczenie, zdecydować, czy zaktualizować znaczenie poprzez dokonanie wykładni dynamicznej czy czekać na nowelizację prawa. Projekt ma za zadanie sprawdzić, w jaki sposób sądy uzasadniają podejmowane decyzje na wszystkich trzech etapach. Badania mają także na celu porównanie, czy decyzje różnią się w zależności od tego, o jakiego rodzaju zmianie okoliczności mowa (następują przemiany społeczne, gospodarcze, rozwija się nauka, technologia etc.) oraz w zależności od gałęzi prawa, a więc czy w gałęziach prawa takich jak prawo karne czy podatkowe ze względu na zasady nullum crimen/tributum sine lege sądy mniej chętnie decydują się na aktualizację znaczenia. Badania będą miały charakter prawoporównawczy. Będą polegały na analizie prawodawstwa i orzecnictwa wybranych państw oraz na analizie literatury polskojęzycznej, anglojęzycznej i hiszpańskojęzycznej. Projekt może istotnie pogłębić zrozumienie funkcjonowania zasad aktualizacji w warunkach ich formalnej kodyfikacji lub swobodnego kształtowania przez praktykę orzeczniczą. Badania mogą również wywołać dyskusję na temat roli sędziego w demokratycznym państwie prawnym oraz sposobów i ograniczeń realizacji takich wartości jak pewność prawa.